

วิธีการตรวจสอบข้อมูลบัญชีในงบทดลอง

เรียกงบทดลอง ณ วันสิ้นเดือนและรายงานที่เกี่ยวข้องจากระบบ GFMS มาตรวจสอบ ดังนี้

๑. วิธีการตรวจสอบข้อมูลบัญชีในงบทดลอง

๑.๑ การตรวจสอบดุลบัญชีแยกประเภทจากยอดคงเหลือยกไปที่ปรากฏในงบทดลอง

๑.๑.๑ **บัญชีหมวดสินทรัพย์** ต้องมีดุลบัญชีด้านเดบิต (รหัสบัญชีแยกประเภทขึ้นต้นเลข 1 ต้องมีตัวเลข เป็น “บวก”) ยกเว้น

- ๑) บัญชีพักเงินนำส่ง ต้องมียอดคงเหลือเป็น “ศูนย์”
- ๒) บัญชีพักเงินสตรับ ต้องมียอดคงเหลือเป็น “ศูนย์”
- ๓) บัญชีปรับปรุงเงินฝากคลังยอดคงเหลือเป็น “ศูนย์”
- ๔) บัญชีพักหักล้างการรับโอนสินทรัพย์ ยอดคงเหลือเป็น “ศูนย์”
- ๕) บัญชีปรับมูลค่าสินทรัพย์ เช่น บัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ และ ค่า

ตัดจำหน่ายสะสม เป็นต้น ต้องมี ยอดคงเหลือดุลบัญชีด้านเครดิต

๑.๑.๒ **บัญชีหมวดหนี้สิน** (รหัสบัญชีแยกประเภทขึ้นต้นเลข 2 ต้องมีตัวเลขเป็น “ลบ”) ต้องมีดุลบัญชีด้านเครดิต ยกเว้น

- ๑) บัญชีเจ้าหนี้ส่วนราชการ-รายได้รับแทนกัน ต้องมียอดคงเหลือเป็น “ศูนย์”
- ๒) บัญชีภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่งแต่ละประเภท ต้องมียอดคงเหลือเป็น “ศูนย์”

๑.๑.๓ **บัญชีหมวดทุน** (รหัสบัญชีแยกประเภทขึ้นต้นเลข 3 ต้องมีตัวเลขเป็น “บวก/ลบ”) ต้องมี ดุลบัญชีด้านเครดิต ยกเว้น บัญชีอื่นที่มีใช้บัญชีทุนของหน่วยงานต้องมีดุลบัญชีด้านเครดิตหรือเดบิต แล้วแต่กรณี

๑.๑.๔ **บัญชีหมวดรายได้** (รหัสบัญชีแยกประเภทขึ้นต้นเลข 4 ต้องมีตัวเลขเป็น “ลบ”) ต้องมีดุลบัญชีด้านเครดิต ยกเว้นบัญชีปรับมูลค่ารายได้ เช่น บัญชีรายได้ภาษีจัดสรรเป็นเงินนอกงบประมาณ รายได้ (ระบุประเภท) จ่ายคืน เป็นต้น

๑.๑.๕ **บัญชีหมวดค่าใช้จ่าย** (รหัสบัญชีแยกประเภทขึ้นต้นเลข 5 ต้องมีตัวเลขเป็น “บวก”) ต้องมีดุลบัญชีด้านเดบิต ยกเว้นบัญชีปรับหมวดรายจ่าย บัญชีพักค่าใช้จ่าย และบัญชีพักหักล้างการโอนสินทรัพย์ ต้องมียอดคงเหลือเป็นศูนย์ และบัญชีค่าใช้จ่ายระหว่างหน่วยงาน-รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลังอาจมียอดคงเหลือ ด้านเครดิต

๑.๒ การตรวจสอบการล้างบัญชีพักสินทรัพย์เป็นประจำทุกเดือน บัญชีนี้จะต้องมียอดคงเหลือเป็นศูนย์ ยกเว้นการล้างบัญชีพักงานระหว่างก่อสร้างที่ใช้ในการบันทึกรายการจัดซื้อจัดจ้างที่มีหลายงวดงาน และต้องทยอยปรับปรุงเป็นบัญชีพักงานระหว่างก่อสร้างจนงานแล้วเสร็จ ซึ่งได้รับการยกเว้นให้ปรับปรุงบัญชีพักงานระหว่างก่อสร้างเป็นบัญชีงานระหว่างก่อสร้างให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับจากวันสิ้นปีงบประมาณ

๑.๓ การตรวจสอบการล้างบัญชียกยอด (Conversion) บัญชีนี้จะต้องมียอดคงเหลือเป็นศูนย์ เช่น บัญชีพัก เงินฝากคลัง บัญชีพักเงินรับฝากส่วนราชการ บัญชีพักเงินตรองราชการ บัญชีพักใบสำคัญค้างจ่าย เป็นต้น

๑.๔ การตรวจสอบการใช้ชื่อบัญชีแยกประเภทให้เหมาะสมกับหน่วยงาน อาจเกิดจากส่วนราชการเลือกใช้ บัญชีแยกประเภทไม่เหมาะสมกับการดำเนินงาน เช่น

๑.๔.๑ บัญชีกลุ่มสินทรัพย์ราชพัสดุ เช่น บัญชีที่ดินราชพัสดุ บัญชีพักที่ดินราชพัสดุ บัญชีอาคาร ราชพัสดุ ค่าเสื่อมราคาและค่าเสื่อมราคาสะสมที่เกี่ยวข้องกับอาคารราชพัสดุ เป็นต้น บัญชีกลุ่มนี้ให้เฉพาะ กรมธนารักษ์

๑.๔.๒ บัญชีกลุ่มสินทรัพย์ Interface เช่น อาคารและสิ่งปลูกสร้าง Interface ครุภัณฑ์ Interface เป็นต้น บัญชีกลุ่มนี้ให้ใช้เฉพาะมหาวิทยาลัย หน่วยงานอิสระ องค์การมหาชน ทุนหมุนเวียน และส่วนราชการที่ได้รับอนุญาตให้ใช้ระบบ Interface เช่น กองทัพอากาศ กองทัพเรือ และ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นต้น

๑.๔.๓ บัญชีกลุ่มสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน เช่น บัญชีถนน บัญชีเขื่อน บัญชีสินทรัพย์โครงสร้างพื้นฐาน เป็นต้น บัญชีกลุ่มนี้ให้ใช้เฉพาะส่วนราชการที่มีภารกิจเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว เช่น กรมทางหลวง กรมชลประทาน เป็นต้น

๑.๕ การตรวจสอบรายการบัญชีอื่นๆ เช่น

๑.๕.๑ มีบัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม แต่ไม่มีบัญชีสินทรัพย์

๑.๕.๒ ไม่ได้ล้างบัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่ายหรือรายได้ค้างรับ

๑.๕.๓ ไม่ได้ล้างบัญชีลูกหนี้เงินยืม โดยให้สังเกตรายการเคลื่อนไหวจากจำนวนเงินที่ปรากฏในช่อง

ยอดเครดิต

๑.๕.๔ บัญชีเงินทดรองราชการจะต้องมียอดเท่ากับเงินทดรองราชการรับจากคลัง

๑.๕.๕ ไม่ได้ประมวลผลค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวรทุกเดือน เป็นต้น

๒. การแก้ไขข้อผิดพลาดทางบัญชีเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๓. รายการผลการตรวจสอบข้อมูลบัญชีของส่วนราชการ

การวิเคราะห์และตรวจสอบรายการบัญชี

การตรวจสอบรายการบัญชี

ตรวจสอบงบทดลอง/รายงานต่างๆ → บัญชีแยกประเภท → เอกสาร(ทะเบียนคุมต่างๆ)

การวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชี

งบทดลอง พิจารณา

- บัญชีแยกประเภทที่แสดงในงบทดลอง
- ดุลบัญชีปกติ
- ความสอดคล้องของบัญชีแยกประเภท
- ยอดคงเหลือของบัญชีแยกประเภทต้องเท่ากับ หรือ กระทบยอดได้กับเอกสารที่เกี่ยวข้อง

บัญชีแยกประเภท (FBL3N) พิจารณา

- รายการเคลื่อนไหวในบัญชีแยกประเภท (เดบิต/เครดิต)
- รายการที่มีเอกสารประกอบ หรือ รายการที่ระบบบันทึกอัตโนมัติ

บัญชีเงินสดในมือ

- เดบิต บัญชีเงินสดในมือ เกิดจาก
  - จัดเก็บรายได้แผ่นดินของตนเอง (นส 01/RA)
  - จัดเก็บรายได้แผ่นดินแทนหน่วยงานอื่น (นส 03/RC)
  - จัดเก็บรายได้เงินนอกฝากคลังของตนเอง (นส 01/RB)
  - จัดเก็บรายได้เงินนอกฝากคลังแทนหน่วยงานอื่น (นส 03/RD)
  - จัดเก็บรายได้เงินนอกฝากธนาคารพาณิชย์ (บช 01/RE)
  - รับเงินจากการเบิกเงินฝากธนาคาร (บช 01/JR)
- เครดิต บัญชีเงินสดในมือ เกิดจาก
  - นำส่งรายได้แผ่นดินของตนเอง (นส 02-1/R1)
  - นำส่งรายได้แผ่นดินแทนหน่วยงานอื่น (นส 02-2/R3)
  - นำส่งรายได้เงินนอกฝากคลังของตนเอง (นส 02-1/R2)
  - นำส่งรายได้เงินนอกฝากคลังแทนหน่วยงานอื่น (นส 02-2/R4)
  - ถอนรายได้เงินนอกฝากธนาคารพาณิชย์ (บช 01/PP)
  - ถอนเงินจากการเบิกเงินฝากธนาคาร (บช 01/JR)

บัญชีฝากเงินนำส่ง

- เครดิต บัญชีฝากเงินนำส่ง
  - นำเงินส่งที่ธนาคารกรุงไทย (ใบนำฝาก/CJ)
- เดบิต บัญชีฝากเงินนำส่ง
  - นำส่งรายได้แผ่นดินของตนเอง (นส 02-1/R1)
  - นำส่งรายได้แผ่นดินแทนหน่วยงานอื่น (นส 02-2/R3)
  - นำส่งรายได้เงินนอกฝากคลังของตนเอง (นส 02-1/R2)
  - นำส่งรายได้เงินนอกฝากคลังแทนหน่วยงานอื่น (นส 02-2/R4)

บัญชีเงินฝากคลัง

- เดบิต บัญชีเงินฝากคลัง
  - นำเงินฝากคลัง (นส 02-1/RX)
  - นำเงินฝากคลังแทนกัน (นส 02-2/RV)
  - รับเงินฝากคลังจากการโอนขายบิลภายในกรม (บช 01/R1)
  - รับเงินฝากคลังจากการโอนขายบิลระหว่างกรม (บช 04/RJ)
  - รับเงินฝากคลังจากการโอนขายบิลระหว่างกรม-หนี้สิน (บช 04/RL)
- เครดิต บัญชีเงินฝากคลัง
  - เบิกเงินฝากคลัง (ขบ 01/03)
  - เบิกเงินฝากคลังเพื่อโอนขายบิลภายในกรม (บช 04/RI)
  - เบิกเงินฝากคลังเพื่อโอนขายบิลระหว่างกรม (บช 04/RJ)
  - เบิกเงินฝากคลังเพื่อโอนขายบิลระหว่างกรม-หนี้สิน (บช 04/RL)

บัญชีเงินฝากธนาคาร-ในงบประมาณ

- เดบิต บัญชีเงินฝากธนาคาร-ในงบประมาณ
  - กรมบัญชีกลางโอนเงินเข้าบัญชี (PY)
  - นำเงินฝากธนาคาร (บช 01/JR)
- เครดิต บัญชีเงินฝากธนาคาร-ในงบประมาณ
  - จ่ายเงินงบประมาณ (ขจ 05/PM)
  - ถอนเงินฝากธนาคาร (บช 01/JR)

บัญชีเงินฝากธนาคาร-นอกงบประมาณ

- เดบิต บัญชีเงินฝากธนาคาร-นอกงบประมาณ
  - กรมบัญชีกลางโอนเงินเข้าบัญชี (PY)
  - นำเงินฝากธนาคาร (บช 01/JR)
- เครดิต บัญชีเงินฝากธนาคาร-นอกงบประมาณ
  - จ่ายเงินนอกงบประมาณ (ขจ 05/PM)
  - ถอนเงินฝากธนาคาร (บช 01/JR)

บัญชีลูกหนี้เงินยืม

- เดบิต บัญชีลูกหนี้เงินยืม
  - ตั้งเบิกเพื่อจ่ายลูกหนี้เงินยืม (ขบ 02/K1)
- เครดิต บัญชีลูกหนี้เงินยืม
  - ล้างลูกหนี้เงินยืมเป็นค่าใช้จ่าย (บช 01/G1)
  - ลดยอดลูกหนี้เงินยืม (บช 01/BE)

บัญชีเจ้าหนี้การค้า

- เดบิต บัญชีเจ้าหนี้การค้า
  - กรมบัญชีกลางจ่ายเงินเข้าบัญชีเจ้าหนี้ (PA)
- เครดิต บัญชีเจ้าหนี้การค้า
  - ตั้งเบิกเพื่อจ่ายเจ้าหนี้-จ่ายตรงผู้ขาย (ขบ 01-02-03/K...)

บัญชีใบสำคัญค้ำจ่าย

- เดบิต บัญชีใบสำคัญค้ำจ่าย
  - จ่ายสดใช้ใบสำคัญ (ขจ 05/PM)
- เครดิต บัญชีใบสำคัญค้ำจ่าย
  - ตั้งเบิกเพื่อสดใช้ใบสำคัญ-เบิกเข้าหน่วยงาน (ขบ 02-03/K...)

อธิบายรายละเอียดบัญชีแยกประเภท

บัญชีเงินสด 1101010101

- **ช่องเดบิต** หมายถึง การรับเงินรายได้แผ่นดิน หรือเงินนอกงบประมาณ หรือการรับคืนเงินนอกงบประมาณ หรือการรับคืนเงินยืมจากลูกหนี้ ซึ่งจำนวนเงินที่ได้รับจะต้องตรงกับสำเนาใบเสร็จรับเงิน
- **ช่องเครดิต** หมายถึง จำนวนเงินที่นำส่งคลัง หรือนำฝากคลังจะต้องตรงกับสำเนาใบนำฝากเงิน ที่ได้รับคืนจากธนาคาร
- **ช่องคงเหลือ** หมายถึง จำนวนเงินคงเหลือจะต้องตรงกับยอดคงเหลือในรายงานเงินสดคงเหลือประจำวัน

บัญชีพักเงินนำส่ง 1101010112

ดุลบัญชีอยู่ด้านเครดิต เมื่อหน่วยเบิกจ่ายนำเงินสดพร้อมใบ Pay in Slip นำฝากที่ธนาคารกรุงไทย เพื่อเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของคลังจังหวัดระบบบันทึกบัญชีพักเงินนำส่ง โดยแสดงยอดดุลทางด้านเครดิต และ หน่วยเบิกจ่ายบันทึกการนำส่งเงินเข้าระบบ จะบันทึกบัญชีด้านเดบิตยอดคงเหลือควรเท่ากับศูนย์ (ทุกสิ้นวันระบบ จะหักล้างการนำฝากเงินและการบันทึกการนำส่งเงินที่สัมพันธ์กัน โดยได้เลขที่เอกสาร 24XXXXXXX (10 หลัก) ซึ่งจะแสดงในรายละเอียดบัญชีแยกประเภท)

บัญชีเงินฝากคลัง 1101020501

ดุลบัญชีปกติอยู่ด้านเดบิต เป็นการแสดงยอดคงเหลือบัญชีเงินฝากคลังของทุกรหัสบัญชีเงินฝากคลัง ของหน่วยเบิกจ่าย หน่วยเบิกจ่ายสามารถตรวจสอบรายละเอียดของแต่ละรหัสบัญชีเงินฝากคลังได้จากรายงาน เคลื่อนไหวเงินฝากกระทรวงการคลัง ซึ่งยอดคงเหลือของแต่ละรหัสบัญชีเงินฝากคลังจะเท่ากับยอดคงเหลือในแต่ละรหัสบัญชีเงินฝากคลังตามทะเบียน คู่มือเงินฝากคลัง กรณีที่ยอดคงเหลือไม่เท่ากัน หน่วยเบิกจ่ายต้องจัดทำรายงานเปรียบเทียบบัญชีเงินฝากคลังตามสมุดบัญชี และบัญชีเงินฝากคลังในระบบ GFMS กระทบยอดผลต่าง เพื่อพิสูจน์ความถูกต้องของการบันทึกบัญชี บัญชีฝากคลัง 1101020501

เงินฝากธนาคารในบ/นอกรบ/ไทยเข้มแข็ง

ดุลบัญชีอยู่ด้านเดบิต เป็นรายการที่กรมบัญชีกลางโอนเงินเข้าบัญชี ของหน่วยงาน

- **ช่องเดบิต** จำนวนเงินที่กรมบัญชีกลางโอนให้ตามรายการขอเบิก
- **ช่องเครดิต** จำนวนเงินที่สั่งจ่ายตามเช็คเพื่อจ่ายชำระหนี้/การบันทึกเอกสาร ขจ 05
- **ช่องคงเหลือ** จำนวนเงินฝากธนาคารคงเหลือ ณ วันที่รายงานยอดต้องเท่ากับงบกระทบยอด เงินฝากธนาคาร / Statement ที่ได้รับแจ้งจากธนาคาร

บัญชีค้างรับกรมบัญชีกลาง 1102050124

ดุลบัญชีอยู่ค้ำานเดบิต เป็นรายการ Auto โดยบันทึกจำนวนเงิน ด้านเดบิต เมื่อหน่วยเบิกจ่ายจัดทำขอเบิกเงินโดยวิธีจ่ายเงินเข้าบัญชี เงินฝากธนาคารของหน่วยเบิกจ่าย และบันทึกบัญชีด้านเครดิตเมื่อกรมบัญชีกลาง สั่งจ่ายเงินเข้าบัญชีให้หน่วยเบิกจ่าย

บัญชีลูกหนี้เงินยืมใน/นอก

ดุลบัญชีอยู่ค้ำานเดบิต เป็นรายการเบิกเงินตามเอกสารสัญญายืมเงิน

- **ช่องเดบิต** หมายถึง จำนวนขอเบิกเงินตามเอกสารสัญญายืมเงิน
- **ช่องเครดิต** หมายถึง จำนวนเงินที่ลูกหนี้ส่งใช้คืนเงินยืม
- **ช่องคงเหลือ** หมายถึง จำนวนเงินที่ลูกหนี้ยังไม่ส่งใช้คืนเงินยืมจะต้องตรวจสอบกับสัญญายืมเงิน ที่ยังไม่ชดใช้ (ทะเบียนคุมลูกหนี้)

บัญชีวัสดุคงคลัง 1101010105

- **ช่องเดบิต** หมายถึง จำนวนเงินที่จ่ายซื้อวัสดุคงคลัง ซึ่งเกิดจากข้อมูลในระบบการจัดซื้อจัดจ้าง
- **ช่องเครดิต** หมายถึง จำนวนเงินที่เบิกวัสดุคงคลัง ซึ่งจะเกิดจากการปรับปรุงบัญชีในระบบบัญชีแยกประเภท
- **ช่องคงเหลือ** หมายถึง จำนวนเงินของวัสดุคงเหลือจะต้องตรวจสอบให้ตรงกับยอดคงเหลือในบัญชี คุมวัสดุของฝ่ายพัสดุ

บัญชีพัสดุสินทรัพย์

- **ช่องเดบิต** หมายถึง จำนวนเงินที่บันทึกรับรู้สินทรัพย์ แต่ยังไม่สามารถรับรู้เป็นสินทรัพย์ในระบบได้ ต้องแจ้งส่วนรายการต้นสังกัด ดำเนินการสร้างข้อมูลหลักสินทรัพย์และล้างบัญชีพัสดุสินทรัพย์
- **ช่องเครดิต** หมายถึง จำนวนเงินที่ได้มีการล้างบัญชีพัสดุสินทรัพย์เป็นสินทรัพย์รายตัวหรือรับรู้ เป็นบัญชีค่าครุภัณฑ์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์เนื่องจากมีราคาต่อหน่วยไม่ถึง 5,000 บาท
- **ช่องคงเหลือ** หมายถึง จำนวนเงินที่ยังไม่ดำเนินการล้างบัญชีเป็นสินทรัพย์รายตัว หรือบัญชี ค่าครุภัณฑ์มูลค่าต่ำกว่าเกณฑ์ ซึ่งยอดควรเป็นศูนย์

บัญชีสินทรัพย์ 1xxxxxxx

- **ช่องเดบิต** หมายถึง จำนวนมูลค่าสินทรัพย์ถาวรที่อยู่ในความครอบครองของส่วนราชการ ซึ่งจะต้องตรงกับข้อมูลในบัญชีคุมสินทรัพย์ที่อยู่ในระบบ GFMS สำหรับสินทรัพย์ที่ได้จัดซื้อตั้งแต่ปีงบประมาณพ.ศ. ๒๕:๔๘ และสินทรัพย์เดิมที่ได้มีการยกยอดข้อมูลเข้าระบบ GFMS แล้ว
- **ช่องเครดิต** หมายถึง จำนวนเงินของสินทรัพย์ที่ได้มีการตัดจำหน่ายหรือ โอนให้ส่วนราชการอื่น จะต้องตัดจำหน่ายออกจากทะเบียนคุมสินทรัพย์
- **ช่องคงเหลือ** หมายถึง จำนวนมูลค่าสินทรัพย์ถาวรของส่วนราชการ ณ วันที่วัดทำรายงาน จำนวนเงินคงเหลือต้องเท่ากับยอดคงเหลือในทะเบียนคุมสินทรัพย์รายตัวทุกรายการ

บัญชีลูกหนี้ส่วนราชการ - รายได้รับแทนกัน (1102050125)

ดุลบัญชีปกติดำเนินด้านเดบิต บัญชีเกิดจากส่วนราชการอื่นเป็นผู้จัดเก็บรายได้แผ่นดิน หรือ รั้งเงินนอกงบประมาณแทนประเภทเอกสาร RC หรือ RD ระบบบันทึกบัญชีด้านเดบิต เมื่อส่วนราชการผู้จัดเก็บนำเงินส่ง เข้าบัญชีเงินฝากที่ธนาคารกรุงไทย จะเกิดเอกสารประเภท CJ ส่วนราชการผู้จัดเก็บ จะต้องบันทึกรายการนำส่งเงินแทน ส่วนราชการเจ้าของรายได้แผ่นดินหรือเจ้าของเงินนอกงบประมาณ ประเภทเอกสาร R3 หรือ R4 ระบบบันทึกบัญชี ด้านเครดิต จึงจะครบกระบวนการทางบัญชี

บัญชีเจ้าหนี้ส่วนราชการ - รายได้รับแทนกัน (2101020106)

ดุลบัญชีปกติดำเนินด้านเครดิต หน่วยเบิกจ่ายที่เป็นผู้จัดเก็บรายได้แผ่นดิน/เงินนอกงบประมาณ แทนส่วนราชการอื่น บันทึกรายการประเภทเอกสาร RC หรือ RD และเมื่อนำเงินส่งที่ธนาคารกรุงไทยพร้อม Pay in slip จะเกิดเอกสารประเภท CJ หน่วยเบิกจ่ายจะต้องบันทึกรายการนำส่งเงินแทนส่วนราชการเจ้าของรายได้แผ่นดิน หรือ เจ้าของเงินนอกงบประมาณประเภทเอกสาร R3 หรือ R4 จึงจะครบกระบวนการทางบัญชี

หากมีรายการคงเหลือด้านเครดิต แสดงว่าหน่วยงานผู้จัดเก็บ บันทึกบัญชีรายได้แผ่นดิน หรือรับเงิน นอกงบประมาณแทนส่วนราชการอื่นแต่ยังไม่ได้บันทึกนำส่งรายได้แผ่นดิน หรือนำส่งเงินนอกงบประมาณ แทนส่วนราชการอื่น

บัญชีเจ้าหนี้ 2101XXXXXX

- **ช่องเดบิต** หมายถึง การจ่ายเงินเพื่อชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้บุคคลภายนอกซึ่งเป็นการจ่ายตรงเข้าบัญชีเจ้าหนี้หรือการจ่ายผ่านหน่วยงานเพื่อจ่ายเช็คให้แก่เจ้าหนี้
- **ช่องเครดิต** หมายถึง จำนวนเงินขอเบิกตามใบแจ้งหนี้
- **ช่องคงเหลือ** จะต้องเท่ากับยอดเจ้าหนี้การค้า/ใบสำคัญค้างจ่ายคงเหลือในทะเบียนคุมรายการขอเบิก-ขอจ่ายในระบบ GFMS และต้องสอดคล้องกับบัญชีเงินฝากธนาคาร (เงินในบ/นอกงบประมาณ) และบัญชีค้างรับกรมบัญชีกลาง

บัญชีใบสำคัญค้างจ่าย 2102040102

ดุลบัญชีปกติดำเนินด้านเครดิต

- **ช่องเดบิต** หมายถึง การจ่ายเงินตามรายการขอเบิก ยอดจะเท่ากับจำนวนเช็คที่สั่งจ่าย/เอกสาร ขจ 05 ออกจากบัญชีเงินฝากธนาคารเพื่อจ่ายให้มีสิทธิรับเงิน
- **ช่องเครดิต** หมายถึง จำนวนเงินตามเอกสารขอเบิก
- **ช่องคงเหลือ** เท่ากับใบสำคัญค้างจ่ายคงเหลือในทะเบียนคุมรายการขอเบิก - ขอจ่ายในระบบ GFMS และต้องสอดคล้องกับบัญชีเงินฝากธนาคารในบ/นอกงบประมาณ และบัญชีค้างรับกรมบัญชีกลาง

บัญชีค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย/ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

(2102040101,2102040198/9)

ดุลบัญชีปกติดำเนินด้านเครดิต เป็นรายการที่เกิดจากการปรับปรุงบัญชีค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ณ วันสิ้นปีงบประมาณ และต้องกลับรายการในวันที่ ๑ ตุลาคมปีงบประมาณถัดไป (ช่องยกไปในรายงานงบทดลอง เดือนตุลาคม ควรเหลือเท่ากับศูนย์)

บัญชีเงินประกัน/เงินรับฝาก/เงินทุน

- บัญชีเงินประกันผลงาน 2112010102
- บัญชีเงินประกันอื่น 2112010199
- บัญชีเงินรับฝากจากเงินทุนหมุนเวียน 2111020102
- บัญชีเงินรับฝากอื่น 2111020199

ดุลบัญชีอยู่ด้านเครดิต ยอดคงเหลือในรายงานเท่ากับยอดคงเหลือในทะเบียนคุม

- ช่องเดบิต เป็นการบันทึกขอเบิกเงิน
- ช่องเครดิต เป็นการบันทึกรับเงิน

บัญชีเบิกเงินส่งคืนรอนำส่ง 2116010104

ดุลบัญชีอยู่ด้านเครดิต เป็นเงินงบประมาณที่หน่วยเบิกจ่ายเบิกมาแล้วไม่ได้จ่าย หรือจ่ายไม่หมด ภายในกำหนด 15 วันทำการ หรือจ่ายเกินจำนวนที่ต้องจ่ายและได้เรียกเงินคืนเพื่อนำส่งคืนคลังภายในปีงบประมาณ บันทึกบัญชีโดย เดบิต เงินสด และ เครดิต เบิกเงินส่งคืนรอนำส่ง

เมื่อนำเงินสดพร้อมใบนำฝากเงิน (Pay in slip) นำส่งที่ธนาคารกรุงไทย หน่วยเบิกจ่ายบันทึกรายการ เอกสาร ประเภท RB และบันทึกรายการเบิกเงินส่งคืน (เอกสารประเภท BE) ระบบจะคืนเงินงบประมาณ ให้บันทึกบัญชีโดย เดบิต เบิกเงินส่งคืนรอนำส่ง และ เครดิต ค่าใช้จ่าย

กรมต้นสังกัดจับคู่หักล้างรายการอัตโนมัติ ด้วยคำสั่งงาน F.13 ได้เลขที่เอกสาร 24XXXXXXXX (10หลัก)
หากเป็นการเบิกเงินส่งคืนและนำส่งเงินไม่ทันภายในปีงบประมาณ และนำเงินส่งคืนคลัง ในปีงบประมาณถัดไป (เอกสารประเภท BE) บันทึกบัญชีโดย เดบิต เบิกเงินส่งคืนรอนำส่ง และ เครดิต รายได้แผ่นดิน
แจ้งต้นสังกัดให้ผ่านรายการหักล้างบัญชีเบิกเงินส่งคืนรอนำส่ง ได้เลขที่เอกสาร 9XXXXXXXX (8 หลัก)
(ยอดคงเหลือควรเท่ากับศูนย์)

บัญชีรายได้ 4XXXXXXXXXX

ดุลบัญชีปกติอยู่ด้านเครดิต หน่วยเบิกจ่ายสามารถตรวจสอบการบันทึกรายการในระบบ GFMS กับ บัญชีย่อยรายได้แผ่นดินได้ โดยยอดคงเหลือของบัญชีรายได้ ในแต่ละบัญชีจะเท่ากับบัญชีย่อยรายได้แผ่นดินตามรหัส รายได้ ตามตารางเปรียบเทียบรหัสบัญชีแยกประเภท รหัสรายได้ และรหัสแหล่งของเงิน

บัญชีภาษี 2102XXXXXX

- บัญชีภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง - ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (2102040103)
- บัญชีภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง-ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภงด.1 (2102040104)
- บัญชีภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง-ภาษีเงินได้นิติบุคคลจากหน่วยงานภาครัฐ (2102040105)
- บัญชีภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง - ภาษีเงินได้นิติบุคคลจากบุคคลภายนอก (2102040106)

ดุลบัญชีปกติอยู่ด้านเครดิต เกิดจาก

๑) การบันทึกขอเบิก กรมบัญชีกลางส่งจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของผู้ขายและมีภาษี หัก ณ ที่จ่าย เมื่อกรมบัญชีกลางประมวลผลและส่งจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของผู้ขาย ระบบจะบันทึกภาษีให้ ทางด้านเครดิตโดยอัตโนมัติ (ประเภทเอกสาร PA) และระบบจะบันทึกภาษีหัก ณ ที่จ่ายทางด้านเดบิต เพื่อนำส่งภาษีให้ กรมสรรพากร (ประเภทเอกสาร JV) (ยอดคงเหลือควรเป็นศูนย์)

๒) การบันทึกขอเบิก กรมบัญชีกลางส่งจ่ายเงินผ่านส่วนราชการและมีภาษีหัก ณ ที่จ่าย เมื่อกรมบัญชีกลางประมวลผลและส่งจ่ายเงินเข้าบัญชีเงินฝากธนาคารของหน่วยเบิกจ่าย ระบบจะบันทึกภาษีให้ ทางด้านเดบิต โดยอัตโนมัติ (ประเภทเอกสาร JV) เมื่อหน่วยเบิกจ่ายบันทึกขอจ่ายเข้าระบบ ระบบจะบันทึกภาษีหัก ณ ที่จ่ายทางด้านเครดิต (ประเภทเอกสาร PM) (ยอดคงเหลือควรเป็นศูนย์)

บัญชีรายได้ออกรับรู้ (2213010101)

ดุลบัญชีปกติดูด้านเครดิต เป็นเงินที่หน่วยเบิกจ่ายได้รับแล้วแต่ยังถือเป็นรายได้ในรอบบัญชีปัจจุบันไม่ได้ เช่น สินทรัพย์ที่ได้รับบริจาค หน่วยเบิกจ่ายต้องทยอยปรับปรุงบัญชีรายได้ออกรับรู้ คู่กับบัญชีรายได้ จากการบริจาค (4302030101) ตามจำนวนค่าเสื่อมราคาในระบบประมวลผลค่าเสื่อมราคาในแต่ละปี หน่วยเบิกจ่าย สามารถกระทบยอดคงเหลือบัญชีรายได้ออกรับรู้เท่ากับมูลค่าครุภัณฑ์ที่ได้รับบริจาคคงเหลือสุทธิ (มูลค่าครุภัณฑ์- ค่าเสื่อมราคาสะสม)

บัญชีรายไต่ระหว่างหน่วยงานของหน่วยงานที่ได้รับจากรัฐบาล (4307000000)

ดุลบัญชีอยู่ด้านเครดิต เป็นรายได้จากเงินงบประมาณ แบ่งเป็น

- รายไต่ระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานรับเงินงบบุคลากร (4307010103)
- รายไต่ระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานรับเงินงบลงทุน (4307010104)
- รายไต่ระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานรับเงินงบดำเนินงาน (4307010105)
- รายไต่ระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานรับเงินงบอุดหนุน (4307010106)
- รายไต่ระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานรับเงินงบรายจ่ายอื่น (4307010107)
- รายไต่ระหว่างหน่วยงาน - หน่วยงานรับเงินงบกลาง (4307010108)

การบันทึกรายการในบัญชีรายได้จากงบประมาณในระบบ GFMIS

- บันทึกขอเบิกจ่ายตรงผู้ขาย กรมบัญชีกลางประมวลผลจ่าย ระบบบันทึกรายได้ฯ สุทธิ (หักภาษี) ระบบบันทึกรายได้ฯ (ส่วนภาษี)
- บันทึกขอเบิกจ่ายผ่านส่วนราชการ บันทึกขอเบิก ระบบบันทึกรายได้ฯ สุทธิ (หักภาษี)
- กรมบัญชีกลางประมวลผลจ่าย ระบบบันทึกรายได้ฯ (ส่วนภาษี)
- **ช่องเดบิต** หมายถึง การยกเลิกรายการขอเบิกเงิน
- **ช่องเครดิต** หมายถึง จำนวนเงินที่ขอเบิกเงินจากคลังเพื่อจ่ายตรงเจ้าหน้าที่ หรือขอเบิกเงิน เข้าบัญชีหน่วยงาน
- **ช่องคงเหลือ** หมายถึง จำนวนเงินรวมที่ขอเบิกจากคลังตั้งแต่ต้นปีงบประมาณจนถึงวันที่รายงาน

บัญชีค่าใช้จ่าย 5XXXXXXX

ดุลบัญชีปกติดูด้านเดบิต

- **ช่องเดบิต** หมายถึง จำนวนเงินตามเอกสารขอเบิกเงินหรือการปรับปรุงบัญชี
- **ช่องเครดิต** หมายถึง จำนวนเงินที่เบิกเงินมาแล้วมีเงินเหลือและนำส่งคืนคลังประเภทเงิน เบิกเกินส่งคืนหรือเกิดจากกลับรายการขอเบิกเงิน
- **ช่องคงเหลือ** หมายถึง จำนวนเงินค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ตั้งแต่ต้นปีงบประมาณจนถึงวันที่รายงาน

คำถาม-คำตอบ นำรู้กับ GFMS ด้านการรับและนำส่งเงิน (RP)

1. **ถาม** หน่วยงานนำส่งเงินผิดประเภท เช่น ที่ถูกต้องคือ รายได้แผ่นดิน แต่ระบุผิดเป็นเงินฝากคลัง หรือที่ถูกต้องคือเงินฝากคลัง แต่ระบุ ผิดเป็นรายได้แผ่นดิน

ตอบ - กรณีพบข้อผิดพลาดในวันที่น่าส่งให้ติดต่อแก้ไขผ่าน ธนาคารกรุงไทย

- กรณีข้ามวัน ให้แจ้งกรมบัญชีกลาง (สรจ.) แก้ไขประเภท การนำส่งเงินภายในระยะเปิดงวดบัญชีที่กำหนด

- กรณีพบข้อผิดพลาดทางการเงินและบัญชีภายหลังจากที่ปิด งวดบัญชี ดำเนินการดังนี้

1.บันทึกข้อมูลนำส่งตามประเภทที่ระบุในใบนำฝาก(Pay in Slip) ระบุวันที่ผ่านรายการ

เป็น วันที่ 1 ของงวดเดือนก่อนที่ยังไม่ปิด งวด

2.หากประสงค์จะแก้ไขประเภทเงินให้ถูกต้อง ให้ ดำเนินการขอเบิกจากคลังตามประเภท

เงินที่น่าส่ง เมื่อได้รับเงินจากคลังให้นำเงินดังกล่าวส่งคลังตามประเภทที่ถูกต้อง

3.การระบุประเภทเงินนำส่งผิดพลาดเป็นรายได้แผ่นดิน ให้ขอตกลงกระทรวงการคลังเพื่อ

ถอนคืนรายได้แผ่นดิน แล้วนำเงินที่ได้รับ ส่งคลังตามประเภทที่ถูกต้อง

* ดูเพิ่มเติม - หนังสือเวียน ด่วนที่สุด ที่ กค 0423.3/ว61 ลงวันที่ 14 ก.พ. 2556

2. **ถาม** หน่วยงานนำส่งเงินธนาคารกรุงไทยแล้ว แต่ไม่บันทึกการนำส่งเงินใน GFMS ทำให้ค้างในระบบ

ตอบ สำนักงานคลังจังหวัดเรียกรายงาน FBL3N เพื่อตรวจสอบและทำหนังสือแจ้งส่วนราชการให้ เจ้าหน้าที่บันทึกเข้าระบบตามประเภทการรับเงิน ให้ถูกต้อง และควรบันทึกภายในปีงบประมาณหรือ ก่อนปิดงวดบัญชี(กรณีบันทึกหลังปิดงวดบัญชีแล้ว วิธีการแก้ไขดูได้จากหนังสือเวียน ว65)

* ดูเพิ่มเติม - หนังสือเวียนด่วนที่สุด ที่ กค 0423.3/ว65 ลงวันที่ 18 ก.พ. 2556

3. **ถาม** หน่วยงานบันทึกนำส่งเงินเรียบร้อยแล้ว แต่บันทึกตัวเลขกลับกัน เช่น ที่ถูกต้องคือ 27 แต่บันทึกเป็น72 หรือที่ถูกต้องคือ 72 แต่บันทึกเป็น 27

ตอบ ให้ยกเลิกข้อมูลเดิมและบันทึกข้อมูลใหม่ (FB08)

* ดูเพิ่มเติม - หนังสือเวียน ว65 ลงวันที่ 18 ก.พ. 2556

4. **ถาม** ธนาคารกรุงไทยบันทึกจำนวนเงินไม่ถูกต้อง เช่น 1000 บันทึก 800

ตอบ แจ้งให้ทางธนาคารแก้ไขรายการดังกล่าวให้ (ในทางปฏิบัติทางธนาคารมีขั้นตอนการทำงานหลาย ขั้นตอน ซึ่งทำให้การปฏิบัติการล่าช้า)

- ให้นำหน่วยงานกลับรายการ (ZFB08) และบันทึก เอกสารใหม่ที่ถูกต้องเข้าระบบอีกครั้ง

* ดูเพิ่มเติม - หนังสือเวียน ว65 ลงวันที่ 18 ก.พ. 2556

5. **ถาม** หน่วยงานใช้ Pay in Slip นำส่งเงินผิด โดยใช้ของหน่วยงานอื่น

ตอบ - กรณีพบข้อผิดพลาดในวันที่น่าส่งให้ติดต่อแก้ไขผ่านธนาคาร

- กรณีข้ามวัน ให้แจ้งกรมบัญชีกลาง (สรจ.) แก้ไขประเภท

การนำส่งเงินภายในระยะเวลาเปิดงวดบัญชีที่กำหนด

* ดูเพิ่มเติม - หนังสือเวียน ว61 ลงวันที่ 14 ก.พ. 2556

6. **ถาม** หน่วยงานมิได้บันทึกรับเงินในระบบ GFMS แต่นำเงินส่งธนาคารกรุงไทยพร้อมบันทึกรายการ นำส่งเงินในระบบ GFMS มีผลทำให้ยอดเงินสดติดลบ

ตอบ แจ้งให้ส่วนราชการบันทึกรับเงินในระบบ GFMS ให้เป็นปัจจุบัน

7. **ถาม** นำส่งเงิน 2 ประเภท (รายได้แผ่นดินและเงินฝากคลัง) แต่ธนาคาร กรุงไทยบันทึกเป็นเงินฝากคลังประเภทเดียว

ตอบ - กรณีพบข้อผิดพลาดในวันที่น่าส่งให้ติดต่อแก้ไขผ่านธนาคารกรุงไทย

- กรณีข้ามวัน ให้ธนาคารกรุงไทยแจ้งกรมบัญชีกลาง(สรจ.) แก้ไข ประเภท การนำส่งเงินภายในระยะเวลาเปิดงวด

บัญชีที่กำหนด

* ดูเพิ่มเติม - หนังสือเวียน ว61 ลงวันที่ 14 ก.พ. 2556

8. **ถาม** ส่วนราชการไม่อนุมัติการนำส่งแทนกัน (อม.03) ทำให้กรมบัญชีกลาง ไม่สามารถประมวลผลรายการนำส่งเงิน

แทนหน่วยงานอื่นจากสถานะ “พักรายการ” เป็น “ผ่านรายการ” ได้

ตอบ สำนักงานคลังจังหวัดประสานงานกับส่วนราชการให้หน่วยงานอนุมัติ การนำส่งแทนกันและทำความเข้าใจถึงข้อเคลือบแคลงหากทำการไม่ครบ ตามขั้นตอน

9. ถาม ส่วนราชการบันทึกรายการนำส่งซ้ำเข้ามาในระบบ

ตอบ - กรณีเป็นเอกสารผ่านรายการให้ส่วนราชการยกเลิกรายการที่บันทึกซ้ำ - กรณีเอกสารพักรายการให้ส่วน

ราชการแจ้งกรมบัญชีกลาง (สรจ.) ให้ยกเลิกรายการ

หมายเหตุ ใช้คำสั่งงาน ZFB08 ระบุเหตุผล 06 กรณีปิดงวดบัญชีแล้ว

10. ถาม ส่วนราชการบันทึกข้อมูลการนำส่งเงินฝาก คลังแต่ไม่บันทึกเอกสารปรับเพิ่มเงินฝากคลัง โดยระบบกระทบบยอดผ่านรายการนำส่งเงินให้แล้ว

ตอบ 1) ส่วนราชการแจ้งกรมบัญชีกลางยกเลิก การกระทบบยอดเอกสารนำส่งเงิน (CJ) ในงวดเดือนก่อนที่ยังไม่ปิดงวด หรืองวด ปัจจุบัน และยกเลิกเอกสารนำส่งเงิน (R2/R4)

2) ส่วนราชการบันทึกข้อมูลนำส่ง (R2/R4) ใหม่โดยจะต้องไม่ลิมบันทึกข้อมูลปรับเพิ่มเงินฝากคลัง(RX/R4)

ด้วย

